

УДК 343.346(043.2)

Лиман А.А., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кубальський В.Н., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Актуальність теми даної роботи полягає в тому, що порушення різних правил у процесі експлуатації транспортних засобів, неякісне обслуговування технічних систем транспорту може викликати аварії, у яких гинуть люди. Багато науковців займалися даною проблемою, зокрема, М.Й. Коржанський, В.А. Мисливий та інші [1, с. 38].

Важливе значення для зменшення суспільної небезпеки наслідків, які можуть трапитись у процесі руху транспорту, мають кримінально-правові засоби. Автомобільний транспорт відіграє важливе місце у розвитку транспортної системи країни. Проте, в системі забезпечення безпеки дорожнього руху і експлуатації транспортних засобів є багато серйозних проблем кримінально-правового характеру, які потребують прийняття заходів з метою зниження негативних наслідків автомобілізації на розвиток держави і суспільства.

У Конституції України закріплене невід'ємне право людини на свободу пересування. Всі, хто знаходяться на території нашої держави і на законних підставах, мають право вільного переміщення (ст. 33 Конституції). Дане право включає можливість вільного переміщення по території України автомобільними дорогами, у тому числі право вільного в'їзду на територію України на автомобілі та виїзду з неї. Воно є фундаментом для виникнення взагалі будь-яких правовідносин у сфері дорожнього руху, дає можливість наступної реалізації інших прав у цій сфері. Сама природа суспільних відносин в галузі дорожнього руху асоціюється для сучасної людини з автомобілем як засобом пересування. Дорогу неможливо уявити без свободи переміщення, а автомобіль у сучасному житті важко уявити без дороги. Порушення правил дорожнього руху може полягати в перевищенні дозволеної швидкості руху, порушення правил обгону і роз'їзду, порушення правил зупинки і стоянки, проїзду

перехресть, залізничних переїздів та різних інших правил [2, с. 75]. Порушення правил експлуатації транспортних засобів виражається в експлуатації технічно несправних транспортних засобів, у порушенні правил перевезення людей, вантажів.

В Україні за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, що завдало різної тяжкості тілесні ушкодження (від середньої тяжкості і більш тяжкі) передбачено відповідальність, встановлену ст. 286 Кримінального кодексу України. Перелік ознак діяння, які враховуються при кваліфікації, обмежений законом, рамками складу злочину. Однак за межами складу злочину є багато інших ознак, що мають кримінально-правове значення наприклад, певні відомості про особу – суб'єкта злочину, стан здоров'я, професія, певні обставини вчинення злочинного діяння. Суб'єктивна сторона складу злочину повинна враховувати їх. Для цього призначають судово-психологічну експертизу. При вирішенні питання щодо кримінальної відповідальності за вчинений злочин потрібно враховувати об'єктивну сторону злочину, тобто необхідно встановити причинно-наслідковий зв'язок між діями водія управління транспортним засобом і фактом ДТП. Тобто встановивши наявність причинно-наслідкових зв'язків між несправністю гальм, рульового управління, освітлення, ходової частини з фактом ДТП, можна буде правильно кваліфікувати злочин [3, с. 19]. При вирішенні питань щодо притягнення до кримінальної відповідальності, працівники правоохоронних органів найчастіше пов'язують вчинення зазначеного злочину тільки з діями водія. Це є не зовсім правильно, оскільки при кваліфікації злочину потрібно враховувати різноманітні обставини.

Література

1. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Київський національний університет внутрішніх справ. – К., 2005. – 38 с.

2. Бондаренко В. Класифікація злочинів, пов'язаних зі знищенням, підробкою або зміною номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2015. – № 2. – С. 73-87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2015_2_9

3. Баранов С. До питання про поняття та сутність оперативно-розшукового запобігання злочинам у сфері транспортної діяльності // Південноукраїнський правничий часопис. – 2014. – № 1. – С. 19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/j->

pdf/Pupch_2014_1_7.pdf